

Winkels in de Nassaulaan in 1923

Guusje Hent

Na de aanleg van de spoorbaan in 1874 nam het aantal inwoners van Bussum snel toe. Met de nieuwe bewoners kwam er vraag naar andere winkels. Het oorspronkelijke winkelgebied lag rondom de Brink, de St.-Vitus- en Kapelstraat, en bestond voornamelijk uit winkels voor de eerste levensbehoeften.

In zo'n 20 jaar, tussen 1895 en 1915, werd een groot deel van de Nassaulaan bebouwd, dicht bij het Spiegel waar de nieuwe villa's stonden dan bij de Brink. Hier vestigden zich winkels die zich richtten op de nieuwe tijd. Veel winkelpuien zijn inmiddels gemoderniseerd, maar als je omhoog kijkt kun je ook nu nog veel van de oude glorie zien. In de Nassaulaan kwamen familiebedrijven, die generaties lang het straatbeeld zouden bepalen en

De Nassaulaan in de jaren twintig

die de ruggengraat van deze succesvolle winkelstraat vormden. Sommige waren zelfs buiten Bussum bekend. De winkeliers woonden met hun familie meestal boven de winkel, wat de straat vooral 's avonds een andere uitstraling gaf. Bovendien wer-

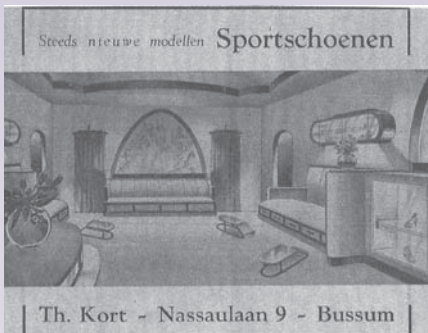
den de bovenverdiepingen, in tegenstelling tot nu, ook goed onderhouden.

Kort-schoenen

In 1903 kwam Jacobus Kort, afkomstig uit een schoenmakersgeslacht, naar Bussum en opende een winkel aan de Achtermeulenaan. Hij repareerde schoenen, maar maakte ook schoenen op maat. Het huis en de werkplaats werden al snel te klein voor hem en zijn gezin. Ze verhuisden eerst naar de St.-Vitusstraat en later naar de Kapelstraat. Er werden toen behalve de maatschoenen ook confectieschoenen verkocht. In 1934 opende Kort een filiaal aan de Nassaulaan, eerst op nummer 5 en later op nummer 9. Hier zou het bedrijf 86 jaar schoenen blijven verkopen. Met filialen in Hilversum en Amsterdam was de zaak bepaald succesvol. Vier generaties Kort verkochten schoenen in Bussum. De schoenen combineerden goede pasvorm met een elegant uiterlijk. Al kort na de oorlog kocht Kort schoenen in Italië en bood die als een van de eersten in Nederland te koop aan. In 2021 werd de zaak in Bussum na 118 jaar gesloten en kort daarna sloten ook de filialen in Amsterdam en Hilversum.

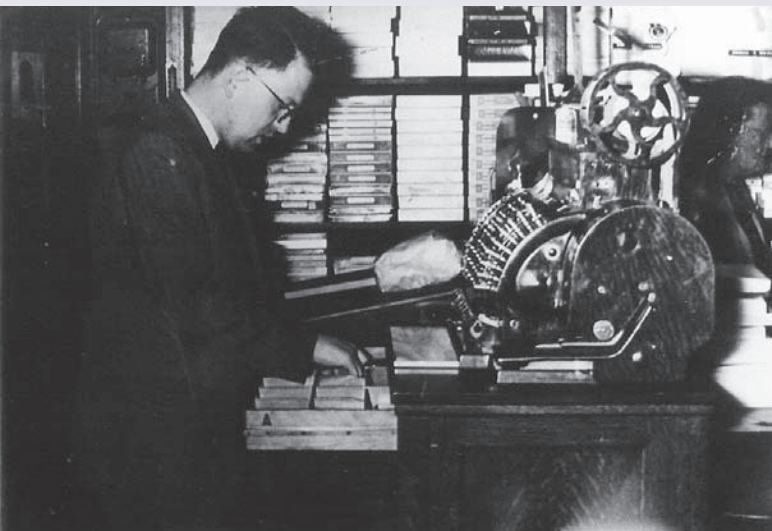
Manufactureenzaak De Faam

Op nummer 13 en 15 was de manufactu-

renzaak (stoffenwinkel) De Faam van de familie Molle. Gerhard Molle startte De Faam in 1905 aan de Brinklaan en maakte in 1918 de overstap naar de Nassaulaan in een mooi dubbelwinkelpand in Jugendstil. Molle was een moderne zakenman die twee peperdure National Cash Register-kassa's aanschafte en zo elke dag de omzet precies in de gaten kon houden. Later verkocht de zaak ook huishoudtextiel en linge-

verkocht; opticien en klokkenmaker gingen toen hand in hand. Zijn zoon volgde een opleiding tot goudsmid in Schoonhoven. Hij volgde zijn vader op en werkte naast de reparaties ook eigen ontwerpen uit. Na zijn dood zette zijn vrouw Willeke de zaak voort. Zij legde zich toe op de verkoop van horloges en sieraden. De zaak heeft 98 jaar aan de Nassaulaan gezeten en sloot in 2005 haar deuren. Het is een bijzonder pand, vooral vanwege het mooie metselwerk in de gevel.

Banketbakkerij Klasema

Op nummer 30 huiste de banketbakkerij van Klasema. De Fries Wietze Klasema vestigde zich in 1910 in Bussum. Deze plaats, met een bevolking die wat geld te besteden had, leek hem de perfecte lokatie voor zijn zaak. Hij had ervaring als kok en als banketbakker. In een simpel schoolschrift schreef hij alle recepten op en verbeterde deze naarmate zijn kennis

De heer Molle met zijn peperdure kassa

groeide. De Faam zou tot 1973, toen men steeds minder behoefte kreeg aan manufacturen, in de Nassaulaan gevestigd blijven.

groeide. De winkel aan de Nassaulaan was niet alleen een banketbakkerij maar ook tearoom, een oude term voor een

Het Silverhuijs

Op nummer 25 was het Silverhuijs van de familie Van der Plaats gevestigd. Tjeerd van der Plaats kwam in 1907 uit Joure naar Bussum. In de beginjaren werd er veel zilver bestek verkocht. Achter in de zaak was een klokkenmakerij. Er werden ook brillen

gelegenheid waar thee en andere niet-alcoholische dranken en gebak en lichte maaltijden worden geserveerd. Klasema's hors-d'oeuvres waren een specialiteit voor de exclusieve diners, die hij al in 1924, als een van de eersten in het Gooi, met een bestelwagen rondbracht. Hij overleed in 1957 en werd opgevolgd door zijn zoon, en die weer door zijn dochter en schoonzoon. Drie generaties Klasema's hebben Bussum voorzien van heerlijkheden, zoals de Chantilles (gebakjes) en de Congolaises (grote

De bestelwagen van banketbakkerij Klasema. Rechts op de treeplank C. van de Koppel jr. (foto A. van de Koppel)

bonbons). De zaak sloot na 81 jaar in 1995. In *Het Patisserieboek – 80 specialiteiten van het Patisseriecollege* wordt de clownstaart van Klasema genoemd.

Schoenmakerij Meeuwis

Een van de oudste winkels in de Nassaulaan was de schoenmakerij van W. Meeuwis. Hij vestigde zich al in 1889 op nummer 37. Drie generaties Meeuwis hebben zich met leder en schoenen bezig gehouden. Later specialiseerde het bedrijf zich in schoenen met een aangepaste leest, waar zo nodig ook steunzolen in pasten, de Forma-Naturaschoen. De laatste Meeuwis, Willem, werd in de oorlog opgepakt door de *Sicherheitsdienst* (SD) wegens het verstoppert van wapens voor het verzet. Hij overleefde het

concentratiekamp Oranienburg en zette zijn schoenzaak voort tot in de jaren zeventig. Nu is het pand bij de boekhandel Los getrokken.

Comestibles van Warmolts

Op nummer 12 was sinds 1902 de comestibleszaak van Warmolts gevestigd. Warmolts had vestigingen in diverse plaatsen in het Gooi maar ook in Arnhem en Breda. Het Bussumse filiaal werd van 1929 tot 1948 geleid door de heer Tober. Zijn zoon Ronnie, de zanger, werd boven de zaak geboren. In 1948 kocht Ben Hosman de zaak, maar hij handhaafde de naam Warmolts. Hij bouwde rondom zijn zaak in de Nassaulaan in 30 jaar een gastronomische imperium. Op Nassaustraat nummer 14, aan de overkant, kwam Warung Jawa, die Bussummers met Indische roots van kruiden en rijst voorzag. Op Nassaulaan 1 werd de Halles aux Vins geopend, op nummer 3 de Fromagerie met buitenlandse kazen en op nummer 5 de Bodega, waar men heerlijk kon eten in buitenlandse sferen.

Hosman voelde de 'klantbehoefte' als geen ander aan. In 1952 was het mogelijk om via Warmolts voedselpakketten, *Gift Parcels*, naar het buitenland te versturen. De voedselvoorziening in Engeland was

bijvoorbeeld nog zo slecht dat voor dat land zelfs 3 verschillende pakketten waren samengesteld met o.a. bacon, vruchten in blik en kaaskoekjes. Ook was het mogelijk pakketten naar Israël te zenden, die onder rabbinaal toezicht waren samengesteld.

In 1958 kwam er een folder uit met tips voor avontuurlijke Bussumers die in het buitenland op vakantie gingen, om hun eigen maaltje mee te nemen, zo ingepakt dat het goed zou blijven. Ook raadde Warmolts aan een pak OMO mee te nemen, zodat

's avonds de no-iron overhemden nog even uitgespoeld konden worden. Echt aan alles werd gedacht.

Warmolts bracht iedere maand de folder uit, 'Bon Appetit', met aanbiedingen en recepten. De 'Allerhande' avant la lettre. Via de bijgeleverde postkaart kon men meteen de bestelling plaatsen, die dan aan huis werd afgeleverd. 'Thuisbezorgd.nl' avant la lettre.

Op 12 juli 1973 opende Warmolts een culinair warenhuis, waarmee de uitbreiding compleet was. In 1977 trok Hosman zich uit de zaak terug om zich toe te leggen op zijn tweede liefde, de schilderkunst.

Warmolts werd overgenomen door een investeringsmaatschappij, maar enkele jaren later, in 1982, sloot de zaak omdat hij niet meer winstgevend was. Zo kwam er een eind aan de culinaire vernieuwing van Bussum.

Alle bovengenoemde bedrijven waren decennialang in Bussum gevestigd en bepaalden de sfeer van de Nassaulaan als best wel chique winkelstraat. Oude ansichten tonen nog de winkels met hun prachtige markiezen. Intussen is bijna de hele straat overgenomen door landelijke ketens en is het straatbeeld inwisselbaar met dat van talloze andere winkelstraten in Nederland.

L. WARMOLTS,	
Telefoon 101. 21905	
HILVERSUM. BUSSUM.	
DELICATESSENHANDEL.	
FIJNE VLEESCHWAREN	
afgehaald uit den winkel.	
Rookvleesch v. h. muisje	20 c. p. ons
Wild en Gevogelte.	16 " " "
Ham " v. d. bil	20 " " "
Cervelaatworst	20 " " "
Saucisse	20 " " "
Tongworst	14 " " "
Kalfsworst	14 " " "
Plokworst	14 " " "
Haagsche Leverworst	12 " " "
Boterhamworst	10 " " "
Ontbijtspek	10 " " "
Bij bezorging 2 cts. per ons hooger.	
FIJNE FRUITEN.	

Zee- en Rivierverischhandel.

Het culinair imperium van Hosman aan de Nassaustraat